

Rezumatul proiectului 18.51.07.08A/PS Sistem de monitoring al calității produselor piscicole pentru asigurarea securității alimentare în Republica Moldova”

Scopul proiectului a fost evaluarea stării ecosistemelor, calității produselor piscicole din piața Republicii Moldova și elaborarea propunerilor privind monitorizare a calității produselor piscicole întru asigurarea securității alimentare a populației. **S-au realizat 2 etape:**

- *Monitorizarea calității apei, stării grupelor principale de hidrobionți-nutrienți și a calității peștelui-marfă din heleșteie Moldovei*
- *Aprecierea calității produselor piscicole din piața Republicii Moldova*

Au fost investigate peste 30 de heleșteie piscicole și ecosistemele acvatice principale din zonele de centru și nord a Republicii Moldova: prin care s-a estimat starea lor ecologică și epizootică componența chimică a apelor, starea hidrobiocenozelor în special potențialul hidrobionților – nutrienți pentru pești. În premieră s-a efectuat investigații peștelui crescut în diferite ecosisteme acvatice, cit și peștelui importat (pește viu, înghețat, răcit) din piața din țară privind conținutul metalelor și pesticidelor, pentru aprecierea calității în scopul siguranței alimentare.

Sa stabilit că starea epizootică este extrem de variabilă și depinde în mare măsură de schimbările condițiilor de trai a peștilor. Din ihtioparaziți predomină agenți ai bolilor infecțioase și parazitare: *Saprolegnia sp.*, *Ichthyophthirius sp.*, *Chilodonella sp.*, *Trichodinella sp.*, *Myxobolus sp.*, *Dactylogyrus sp.*, *Gyrodactylus sp.*, *Ligula sp.*, *Digamma sp.*, *Diplostomum sp.*, *Posthodiplostomum sp.*, *Botriocephalus sp.*, *Eustrongilides sp.*, *Piscicola* și *Caspiobdella sp.*, *Philometroides sp.*, *Lernae sp.*, *Argulus sp.*, infecții bacteriene din genurile: *Aeromonas*, *Pseudomonas*, *Flexibacter ș.a.* Majoritatea din acești paraziți sunt indicatori a ecosistemelor poluate cu substanțe organice și eutrofizate. Nu toți paraziții depistați prezintă pericol pentru om, însă dezvoltarea lor se reflectă negative asupra creșterii peștilor dar uniori provoaca și pierrea lor.

A fost oferite mai mult de 30 consultări fermierilor și persoanelor fizice, cu unii producători s-au realizat și contracte științifice. Sunt fundamentate și elaborate propuneri concrete privind obținerea produselor piscicole de calitate și valorificare durabilă a heleșteielor, principale aspecte ale sistemului de monitorizare a calității produselor piscicole;

S-au elaborat documentele necesare și s-a inițiat procedura de acreditare a Laboratorului de Hidrobiologie și Ecotoxicologie. Proiectul este realizat de către 2 Laboratoare institutului de Zoologie (3 prof., dr.habilitati, 8 doctori ,5 tineri cercetători inclusiv 3 doctoranzi).

Este susținută o teză de doctor habilitat, 2 tineri finisează tezele de doctorat. Rezultatele sunt reflectate în 17 articole și prezentate la 7 foruri științifice, este elaborat 1 brevet. Rezultatele obținute sunt actuale pentru securitatea ecologică și alimentară. Investigațiile vor continua prin proiecte internaționale și naționale, având o importanță vitală. Sunt create 8 consorții în cadrul proiectelor internaționale, semnate 12 acorduri de colaborare.